

Õiguskantsleri Kantselei

Gregor Raudvere
Varja Windfarm OÜ
gregor@adepte.group

Teie 05.09.2025

Meie 26.09.2025 nr 14-5/251970/2506970

Austatud Gregor Raudvere

Pöördusite õiguskantsleri poole seoses Varja tuulepargi planeeringute menetlusega. Lüganuse vald algatas 25.08.2021 need detailplaneeringud ja keskkonnamõju strateegilise hindamise. Täna ei ole planeeringuid vastu võetud. Vald algatas 2024. aastal veel tuuleparkide planeeringuid, mille võib olla mõju ka Varja tuulepargi planeeringutele. Teile näib, et hiljem algatatud planeeringute menetlused liiguvad kiiremini. Nii võib Teile hinnangul tekkida olukord, kus peate keskkonnamõju hindamist uuendama, et arvestada ka nende tuuleparkide kumulatiivse mõjuga, mille planeeringud algatati hiljem.

Formaalselt on vald ületanud planeeringumenetlusele [planeerimisseaduse](#) (PlanS) § 139 lõikes 2 ettenähtud menetlustähtaega. Seaduse järgi tuleb hiljemalt 3 aasta jooksul planeeringu algatamisest otsustada, kas planeeringu kehtestada või jätta kehtestamata.

Menetlustähtaja ületamine võib anda aluse nõuda kahju hüvitamist ([riigivastutuse seaduse](#) § 7 lg 1, lg 2, § 12 lg 1). Kahju hüvitamise nõude eelduseks on haldusorgani õigusvastane tegevus, sealhulgas õigusvastane viivitus haldusakti andmisel või toimingute tegemisel.

Ei saa välistada, et Teile juhtumil on õiguspärane põhjendus, miks Teid huvitavaid planeeringuid ei ole seaduses ettenähtud tähtaja jooksul kehtestatud. Võimalik, et viivitus seondub keskkonnamõju strateegilise hindamisega ja on põhjustatud vajalike uuringute valmimise hilinemisest. Keskkonnamõju strateegilise mõju aruande eelnõus (30.04.2025) on ära toodud menetluse orienteeruv ajagraafik (lk 146) – selle järgi on detailplaneeringu orienteeruv kehtestamise aeg veebruar 2026. Õiguskantsler ei hakka kõnealusel juhtumil andma hinnanguid sellele, kas viivitus oli õigusvastane. See võib olla võimaliku kohtuvaidluse teema.

Viitate ühtlasi [haldusmenetluse käsiraamatus](#) (lk 140) antud juhisele korraldada mitme taotluse lahendamine taotluste esitamise järjekorras. Samas käsiraamatus on kohe selgitatud sedagi, et see on vaid üldine põhimõte, millest võib põhjendatud juhul teha erandeid. Planeeringumenetlused on keerukad ja võib olla on objektiivseid põhjuseid, miks mõne planeeringu menetlus kulgeb kiiremini.

Küsisite lisaks, kas keskkonnamõju strateegilise hindamise programm on siduv ja kas mõjude hindamise vältel tohib sinna lisada mõjude hindamist, mida programmis algselt ei olnud. Sellele küsimusele leiab vastuse [keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse](#) § 40 lõikest 5: „keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande koostamise käigus täiendavate asjaolude ilmumise korral võib aruandes põhjendatud juhul kõrvale kalduda nõuetele vastavaks tunnistatud keskkonnamõju strateegilise hindamise programmist. Sellekohased põhjendused tuleb esitada keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandes ning juhul, kui strateegilise planeerimisdokumendi koostamise korraldaja või asjaomane asutus, kes annab aruandele omapoolse seisukoha, ei nõustu programmist kõrvalekaldumisega, tuleb aruannet vastavalt programmile täiendada.“.

Õiguskantsleri pädevuses ei ole kohaliku omavalitsuse planeeringumenetluse sisuline järelevalve ega detailplaneeringu kehtestamise kohustamine. Selliste vaidluste lahendamine on halduskohtu pädevuses. Planeeringute üle teeb järelevalvet Maa- ja Ruumiamet planeeringuid heaks kiites (PlanS § 121, § 138). Planeerimisalaseid juhiseid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (PlanS § 7).

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Evelin Lopman
ettevõtluskeskkonna osakonna juhataja-õiguskantsleri nõunik
õiguskantsleri volitusel

Ago Pelisaar 693 8407
Ago.Pelisaar@oiguskantsler.ee